СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 234. Джерзи Ситі, Н. Дж., середа, 8. жовтня 1930. VOL. XXXVIII. No. 234. Jersey City, N. J., Wednesday, October 8, 1930. THREE CENTS.

ЛЄҐІОНАРІ Й ПРЕДСТАВНИКИ ПРАЦІ ВИТАЮТЬ ПРЕЗИДЕНТА ГУВЕРА

БОСТОН. — Президент Гувер виголосив у Бостоні дві промови на двох конвенціях.

На конвенції Американського Леґіону говорив президент про потребу воєнного поготівля, але такого, з якого не виходилоб, що Злучені Держави мають якісь аґресивні заміри.

Знову в промові до делеґатів конвенції Американської Федерації Праці підніс президент потребу кооперації капіталу з працею і заявив, що таку кооперацію вже в Америці започатковано, що являється історичною подією. Він підчеркнув далі, що правительство промисл і праця мусять разом кооперувати, щоби зменшити безробіття, стабілізувати продукцію, реґулювати збут і в той спосіб забезпечити добробут.

Президент Гувер заявився за забезпечення робітникам праці, високу заробітну платню і масову консумцію. Він згадав рівнож за невідрадні відносини у вуглянім промислі, зазначуючи, що вони є вислідом деструктивної конкуренції.

Президента Ґувера витали всюди дуже сердечно. Перед його приїздом ходили чутки, що комуністи влаштують проти нього демонстрацію, але її не було.

НАРАХОВУЮТЬ 80,000 ПОВСТАНЦІВ.

МОНТЕВІДЕО. — З інформацій, які одержано з ріжних бразилійських міст, виходить, що Бразилія знаходиться в огні великої революції. Повстанці хочуть повалити теперішній уряд, який мав прийти до влади дорогою насильства й обману. Вони домагаються розвязання конґресу, привернення ладу й розписання нових виборів.

З Сантос доносять, що уряд зарядив замкнення усіх банків на протяг 15 днів, щоби в той спосіб припинити спад валюти.

Повстання обхопило полудневі стейти в цілости. Повстанці добре виеквіпувані й мають артилерію і піхоту. Мають мабуть коло 80,000 жовнірів і плянують наступ на столицю.

БЕРУТЬСЯ ДО ХАБАРНИКІВ.

НЮ ЙОРК. — Скандали з нюйорськими маґістратськими суддями довели до того, що тепер розглядають банкові конта 24 суддів, щоби розслідити їх приходи і дійти, чи вони не побирали хабарів та чи не купували судейських становищ.

ПРОТИ БІРЖЕВИХ „МЕДВЕДІВ".

НЮ ЙОРК. — На нюйорській біржі діються від довшого часу ріжні дива, бо цінні папери без ніякої особлившої причини падають раз-у-раз вниз, спричинючи нове замішання. Управа біржі рішила повести доходження проти цих брокерів, котрі піддержують тих спекулянтів, що грають за знижку, а котрих називають на біржі „медведями". Загально думають, що це вони спричинюють тепер паніку на біржі й не дають паперам підноситися вгору.

$2,000,000 НА ДОБРОДІЙНІ ЦІЛИ.

ШИКАҐО. — Томан Дейвис Джонс, адвокат і капіталіст, записав $2,000,000 на наукові й виховничі цілі. З того Прінстонський університет одержав $500,000.

БІДА ПРИЧИНОЮ ЗАВОРУШЕНЬ.

ГАВАНА. — Загально думають, що причиною неспокоїв на Кубі є ніщо інше, а тільки загальна економічна депресія. Добробут Куби залежить від ціни на цукор, який є головним жерелом доходу. Але та ціна впала до цеї міри, що всі фабрики продукують тепер цукор зі стратою.

РЕПУБЛИКАНСЬКА БІЛЬШІСТЬ БУДЕ НОМІНАЛЬНОЮ.

ВАШИНҐТОН. — Лонґворт, президент палати послів, подає, що йому доносять ріжні републиканські лідери з місць, що демократи здобули велике число нових мандатів і то головно ізза своєї опозиції до прогибіції. Лонґворт каже, що републиканці будуть далі мати контролю палати послів, але вона буде тільки номінальна, подібно, як це є в сенаті.

БИЗНЕС ПОПРАВЛЯЄТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — 800 промисловців, які зїхалися на конвенцію „Нешенел Асосієйшен оф Менюфектюрерс", є тої думки, що заробітні платні вже не падають вниз, та що бизнес поправляється і є вигляди на добрі часи.

НЕ ДОПУСКАЮТЬ СОВІТСЬКОЇ ПШЕНИЦІ.

ВАШИНҐТОН. — А. Леґґе, президент Фармерської Ради, подає, що Швеція, Франція і Шотляндія не допускають до себе совітської пшениці, а Німеччина наложила на неї цло в сумі $1.30 на бушель.

Леґґе подав далі, що надвишка пшениці виносить найбільше 60,000,000 бушлів, а така скількість не заважує на світовім ринку.

ПРОТИ МОНАРХІСТИЧНОГО ВІЧА.

Син бувшого еспанського диктатора Прімо де Рівери скликав у Мадриді монархістичне віче. Натовпи робітництва оточили будинок, де мало відбутися це віче, й не дали монархістам відбути його. Поліція, розганяючи натовпи людей, вбила одного робітника й кількох поранила. Монархісти відбули своє віче лише на другий день.

ПОВСТАНЕЦЬ ГАВРИЛЕНКО РОЗСТРІЛЯНИЙ.

„Комуніст" сповіщає, що радянський суд у Чернигові засудив на кару смерти повстанця Гавриленка, який підчас горожанської війни був командантом українського повстанчого відділу і тоді розстріляв 165 комуністів. Гавриленко вже був два рази засуджений на смерть і втік з вязниці і аж за третім разом його розстріляно.

АРХЕОЛЬОҐІЧНІ ЗНАХІДКИ НА ЗАКАРПАТТІ.

В свалявському повіті, на версі Килиці недалеко села Воловця, селянин Михайло Токаревич, копаючи глину на пів метра глибини, найшов біля 8 кґ. металевих виробів, бронзової зброї та з 10 бронзових і золотих кільців. Крім того викопав горнятко з дальшими 10 кільцями. Токаревич продав усе те за 15 чеських корон до старого заліза. Так ці річи дійшли до Мукачева, де на них звернув увагу один археольоґ. Виявилося, що ці знахідки мають неабияку археольоґічну вартість, бо походять з часів римської експанзії на схід, приблизно першого століття після народження Христа та вказують на перебування римських леґіонів на українських землях.

НАРЕЧЕЧНА ПРИЧИНОЮ СМЕРТИ.

В Камінці Волоській, пов. Рава Руська, незнані люди напали на 22-літного Миколу Чалса підчас того, як він перебував у своєї нареченої, і так сильно його побили, що він по трох годинах помер. Догадуються, що причиною побиття була заздрість о наречену Чалса.

ШВАДРОН УЛАНІВ У КУРІВЦЯХ.

Польська Телеґрафічна Аґенція повідомляє: Село Курівці, 22 км. від Тернополя, подібно, як інші села тернопільського воєвідства, мало на приказ адміністраційної влади обовязок давати громадські варти по 6 людей при стиртах збіжа. Розпорядок цей видано для охорони майна горожан перед саботажем. Наслідком аґітації, зрештою нечисленних аґітаторів, село Курівці відмовилося виконувати розпорядки влади. За те всіх, що ставили спротив, покарали гривною по 50 зол. Адміністраційна влада стрінулася знову з відмовою мешканців села Курівці виконувати згадані розпорядки. Тому тернопільське воєвідство, щоби присилувати громаду Курівці до пошанівку своїх розпорядків, мусіло покористуватися прислугуючим йому правом асистенції військових відділів. Тому нині (17. вересня) в год. 3. над раном вислано до згаданого села один швадрон 9-го полку уланів, стаціонованого у Теребовлі.

ҐІТЛЕР ВІДВІДАВ КАНЦЛЄРА.

Німецький канцлер Брюнінґ приняв на авдієнції провідника фашистів, Ґітлера, та кількох його ближчих помічників. Брюнінґ пояснив Ґітлерови фінансову політику уряду та пляни в економічно-фінансових справах на майбутнє. Не відомо, чи на цьому побаченню були порушені які політичні питання.

НАРОДИ ПІВНІЧНОГО СИБІРУ ВЕРНУЛИСЯ ДО ПОГАНСТВА.

Московська „Правда" повідомляє, що дуже багацько племен північного Сибіру вернулося до поганства. Причиною того явища є антирелиґійні виступи комуністів. Ці племена — їх навернуло на Христову віру православне священство — були, видно, дуже поверховними християнами, коли знову приняли свої давні поганські релиґійні звичаї, яких культурний рівень є дуже низький. Їх релиґія називається „шаманізмом" від слова „шаман", себто жрець. В деяких округах запровадили ті племена знов жертви з людей як частину свойого ритуалу. Але й така релиґія не подобалася большевикам і вони виступлять проти неї, а її приклонників будуть повчати, що на світі нема жадної надприродної істоти, а шамани — це обманці.

З ЖИТТЯ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

У селі Вмині Верецьки дня 14 вересня відбулося величаве посвячення українського „Народнього Дому". На свято прибули великі маси селянства й інтеліґенції з околиць, як також представник „Просвіти" Волошин з Ужгорода, д-р М. Бращайко, проф. ґімн. д-р Панькевич та багато інших діячів Закарпаття. Свято було великою маніфестацією зросту українського руху на Закарпатській Україні.

ЖІНКИ НА РАТИ.

В Дамашку, як і врешті на цілому сході, як молодець хоче оженитися, мусить родичам дівчини заплатити означену ціну. Але як всюди, так і на сході ціни на жінки підскочили так, що тепер на одружіння може дозволити собі лише богатий чоловік. Та нагло молодці довідалися, що в Европі й Америці істнує торговля на „рати". Справу сейчас наладнано. Родичі погодились і тепер можна дістати жінку на рати. Але виявилося, що це не дуже практично: молоді мужі по кількох місяцях не хочуть платити рат і радо погоджуються забрати від них жінку...

ПРИЧИНА АРЕШТУВАННЯ БУВШОГО ПОСЛА ВАСИЛЬЧУКА.

В Холмі арештовано бувшого посла Павла Васильчука. Виясняється, що формальною причиною арештування було зневаження Павлом Васильчуком одного державного функціонаря кілька місяців тому. Арештованого бувшого посла судові власти у Холмі готові випустити на волю, але за кавцією 10,000 зол. Павло Васильчук, Холмщак, був послом у першому й другому соймі. Останнім разом увійшов до сойму з державної листи „18-ки".

ЗНОВ УБИВСТВО В СТАРІЙ ЖУЧЦІ.

В Старій Жучці (Буковина) рідко коли промине така неділя, щоби якого там не вбили, або бодай не скалічили. Минулої неділі заколов баґнетом вояк Старчук одного сільського парубка. Старчук був хвилево на відпустці.

СИБІРСЬКІ ПОДОРОЖНІ.

З Києва доносять, що в останнім часі переповнені поїзди на Сибір і на північ селянами засланцями. Ескорта Чека не дозволяє увязненим стикатися з населенням. Транспорт відбувається серед жалюгідних умов. У вагоні для товарів приміщено по 80 осіб. З кождим днем збільшується число тих, що не можуть знести умов такої подорожі. За поїздами остаються трупи нещасних виселенців.

ЗА 250 ЛЕВІВ УЗЯЛИ ЖИТТЯ СТАРУШЦІ.

Усі шукають тепер легкого хліба. Шукали його й три раранецькі (Буковина) парубчаки, Іля Коробка, Николай Гуменюк, чи як його звуть Мороз Ґоруц, і Петро Карча. Коробка служив свого часу в богатої міщанки Кароліни Молдован, а знаючи, що вона грошовита, підмовив своїх товаришів, щоб ограбити її. Коробка вибрав з курника курку, а як Молдованиха вийшла на двір, кинулися всі три на неї й вдушили її. Перевертаючи сінник за грішми, найшли 250 левів. Усіх трох арештувала поліція.

РАТУЙТЕСЯ, НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ!

З Женеви подаютв, що анґлійська делеґація має намір предложити на слідуючих зборах Союза Народів проєкт утворення постійної комісії для справ національних меншин, на зразок комісії для справ мандатових і боротьби з опіюмом. Ця комісія стільки поможе національним меншинам, як комісія для боротьби з торговлею опіюмом зашкодила аматорам опіюму.

ПОСВЯЧЕННЯ БУДОВИ УКРАЇНСЬКОГО ШПИТАЛЮ У ЛЬВОВІ.

В неділю, 14. вересня ц. р., відбулося в само полудне урочисте посвячення фундаментів Українського Шпиталю ім. митрополита Шептицького, що будується при вул. Петра Скарґи в сусідстві нинішньої Народньої Лічниці. Чину посвячення довершив сам митрополит в товаристві Преосв. еп. д-ра Бучка при співучасти кількох членів львівської капітули і хору, зложеного з питомців дяківської бурси. Як при недавному посвяченні будови Національного Музею, так і тут вмуровано грамоту посвячення в основу муру, підписану найвизначнішими учасниками свята.

На посвячені, з якого пороблено фотографічні знимки, явилися дуже численно представники Українського Лікарського Т-ва, всі члени Комітету будови Українського Шпиталю, представники української преси і багато львівських Українців (ок). Після посвячення хор заінтонував „Многая літа", а цікаві ще довго оглядали виведені досі мури шпиталю, що по пляну буде величавим 3-поверховим будинком і служитиме всім кругам населення нашого краю.

УРЯДОВА КРІЗА В РУМУНІЇ

МАНЮ УСТУПИВ, НЕ ПОГОДИВШИСЯ З КОРОЛЕМ. ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ ДУЖЕ ЗАПЛУТАНА.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Після свого двохрічного премієрства, з невеликою перервою, уступив зі становища премієра-міністра Маню. За причини його уступлення подають зріст опозиції проти Маню в його власній партії та непорозуміння з королем Карлом.

В партії піднялася кампанія проти Маню незадоволених його політикую представників селянства. Крім того загальне недомагання урядової адміністрації, а особливо кілька великих шпіонських афер у Бесарабщині, в яких замішані вищі воєнні та поліційні чини, підорвали ґрунт під ногами Маню. Він мусів би спиратися все більше на авторітет короля, але між ним і Карлом також витворилися напружені відносини. Маню стоїть за те, щоб король зійшовся зі своєю жінкою й разом коронувався, але Кароль від цього ухиляється.

Один час думали, що на місце Маню прийде румунський посол у Лондоні, Тітулеску, але його вважають на стільки розумним, що він не захоче взяти на свою голову тих клопотів, які все більше обсідають Румунію в звязку з економічною, а тепер уже й політичною крізою. Хоч ліберали знову мають надію на поворот до влади й такі спроби зроблять, всеж думають, що влада лишиться в руках партії Маню, а на становище премієра-міністра прийде один з теперішніх міністрів в уряді Маню.

ШУКАЮТЬ ПРИЧИНИ ЗАГИБЕЛІ Р-101.

ЛОНДОН (Анґлія). — Спеціяльна комісія, зложена з експертів, старається вияснити причини загибелі повітроплава Р-101. Слідство вказувало з початку на те, що повітроплав експльодував у повітрі, але пізніше комісія прийшла до заключення, що цього не можна твердити, бо є можливість, що він на повному леті вдарився об горб, коли двічі дуже низько клюнув носом.

У всякому разі ще годі сказати точно причини загибелі повітроплава, але вже тепер з певністю відкидають припущення, що він експльодував від того, що загорівся випар ґазу, коли пасажири курили. Уряд закликає німецьких експертів, а зокрема доктора Екенера, приняти участь у розслідженню причини загибелі Р-101.

БУНТ НА АНҐЛІЙСЬКОМУ КРУЖЛЯКУ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Поважний бунт вибух на анґлійському кружляку „Ревенж", що належить до складу Середземної ескадри й знаходиться тепер на відвідинах на французьких водах недалеко Ніци. Пятьдесять матросів з кружляка залишилося на березі після того, як скінчилася їх відпустка. Вони висміяли й обсвистали одного свого офіцира.

Крім того 40 матросів арештовано на самому кружляку за те, що вони протестували проти того, що їх годують зіпсутими харчами. Як причину бунту вказують на погані харчі й на дуже сувору дисципліну, що панувала на кружляку.

ЗНОВ ІТАЛІЙСЬКО-СЛАВЯНСЬКІ СУТИЧКИ.

РИМ (Італія). — Недалеко Тріесту, в маленькому місті Віпачо, хтось убив шкільного вчителя, Італійця Сотосанті. Тому, що він був фашистом і брав активну участь у виступах проти Славян, Італійці вважають, що його вбили славянські ірідентисти, демонструючи тим свою боротьбу з фашистівським урядом.

Відомости про це вбивство викликали серед фашистів в тріестській окрузі нове озлоблення проти Славян. Натовпи фашистів напали на славянську ґазету „Новеліст" у місті Ґоріца й знищили її друкарню та офіс. В усьому тріестському районі знову розпочалися сутички між Славянами та фашистами.

ФРАНЦУСЬКІ ВОЄННІ ПРИГОТОВАННЯ.

ПАРИЖ (Франція). — Воєний міністер виїхав на інспекцію кріпостей та укріплених районів на німецькому кордоні. Він має відвідати всі нові фортеці та старі, які тепер знову приведено в модерний боєвий стан.

З ним знаходиться начальник ґенерального штабу армії, ґенерал Вейґанд, та предсідатель сенатської комісії у воєнних справах, а також багато інших воєнних фаховців. При своїй інспекції міністер буде старатися вияснити, на скільки теперішні кріпости забезпечують Францію зі сторони Німеччини.

ВОЗДУШНА КАТАСТРОФА.

ДРЕЗДЕН (Німеччина). — Величезний пасажирський літак Д-1930, який летів з Берліна до Дрездена, загинув недалеко летничого поля. На очах тих, що з землі придивлялися його летови, він несподівано почав падати на хвіст з висоти 1000 стіп.

При зударенню об землю літак розбився, а 6 пасажирів та двох летунів загинули відразу на місці. Причини катастрофи ще не вияснили, але припускають, що несподіваний подув струї вітру зверха вниз на ліве крило літака вивів його з рівноваги, ізза чого пільот стратив контролю над літаком.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ОДИН ВИБОРЧИЙ ФРОНТ

З Рідного Краю доходять до нас дійсно страшні вісти, звязані з ляцьким терором, переводжуваним над безборонним українським народом. До тих вістей треба зачислити в першу чергу телеґраму, в якій нам донесли про злочинний самосуд польських жандармів над покійним Юліяном Головінським, бувшою визначною боєвою фіґурою у визвольних змаганнях нашого народу. Про інші злочинства довідуємося з американської преси, яка доносить нам про филю нових арештів та бомбові замахи на українські інституції, як от висадження у воздух гуртівні „Центросоюза". Це вже треба вважати початком польської терористичної акції, зверненої вже й проти того мертвого інвентаря, який остався в українських руках.

В тім самім часі доносять нам старокраєві часописи і про одну радісну новину, а саме про створення одного виборчого бльоку з боку Українського Національно-Демократичного Обєднання (УНДО) і Української Соціялістично-Радикальної Партії.

Знаменне те, що наше село перше заявилося за потребу такого обєднання і його слово заважило. Й інакше не повинно бути, коли ворог наступає на нас з цілою силою, коли не партія чи гурток, а цілий нарід знайшовся в крайній небезпеці.

Як ті вибори вийдуть, годі сьогодні передбачити, як і не можна знати, що може статися з самою Польщею, де Пілсудський тюрмами замикає уста всякій опозиції. Для нас не важні самі вибори, ні присутність чи відсутність українських послів на варшавській соймовій арені. Бо важними являються оті вибори як національна маніфестація українського народа, як живий протест проти нашого поневолення, як голос міліонів, звернений проти Польщі.

Коли на тім тлі дійшло в краю до згоди між тими обома українськими партіями, то це відрадна поява. Ми завжди були й будемо далі тої думки, що здоровий життєвий інстинкт нації повинен брати верх у критичних хвилях нації й обєднувати її до спільного наступу проти національних ворогів.

Та події в краю вимагають тепер обєднаного фронту не тільки при виборах, але й у дальшій акції на терені поза Польщею. Оті події мусять знайти відгомін за границями Польщі, а протест проти неї мусить бути громадний і спільний, щоби ясно виходило, що супроти Польщі всі ми творимо — один фронт.

Таку акцію і такі вибори мусить поперти і американська іміґрація. І то в першу чергу матеріяльно.

НАРОДНЯ МОБІЛІЗАЦІЯ

(Стаття надіслана з кругів У. В. О.).

„Коли честь і існування імперії в небезпеці, нарід повинен стати як один чоловік, зі зброєю в руках на захист батьківщини, як на свій власний захист". Так сказав японський патріот, генерал Каїро Сато, передбачаючи в майбутньому тяжкі часи для своєї улюбленої країни. Тільки **зусилля цілого народу,** а головно його **духова мобілізація** зможе принести йому перемогу. Так каже син нації, яка переможцем вийшла з трох останніх воєн, яка за 50—70 літ із маловідомого примітивного народу стала великою державою европейського типу.

А ось із протилежного кутка землі подає свій голос турецький патріот Газі Кемаль Мустафа паша, творець і володар сучасної Туреччини: „Хібаж ті, котрі є справжніми патріотами, можуть думати за свою особисту долю тоді, коли важиться доля цілої батьківщини?"

Та може положення тих народів гірше від нашого?

Там мова йде про боротьбу за схоронення того, що вони вже мають, а як природно для них іти вмирати за таке! Миж боремося за те, що тільки має бути, за наше вільне життя. Там мова про оборону дібр своїх од зажерливих гієн, нам же треба майбутність свою — життя своє — видерти з залізних лаб дужих займанців.

А може Японія чи Туреччина морально слабші від нас? Порівнаймо хочби Японію з Україною. Там — багатовікове державне існування, тут — тільки в минулому натяки та спроби встановити свою державу; там — багатюща й славна традиція, тут — безбатченківщина; там — гордий дух самурая, що погорджує смертю, тут раб, ласий до „лакомства нещасного".

І всеж таки там і при такому багацтві засобів, фізичних і духових ліпші люди кличуть **ціле громадянство, цілий нарід** бути напоготові, закликають його до **духової мобілізації.**

Щож казати про нас? Переможені, розшматовані, стероризовані — ми на краю безодні. Ще крок і... надійшла дванацяда година нашої історії! Надійшов час іспиту! Час нашого „або-або", нашого „бути чи не бути". Час ще нечуваної в нас національної кризи. І тільки **надлюдське зусилля цілого орґанізму народнього** дасть нам змогу вислизнутися з цупких обіймів смерти. Хай гасло „батьківщина в небезпеці!" хвилями прокотиться по всіх землях українських, пропече вогнем усі серця українські й кине нарід наш на шляхи, гідні величі його й колишньої його лицарської поваги.

Нас історія по заслузі кинула навколюшки і з рук наших вирвала зброю. Ба, в нас хотіли вимантачити признати мирні „договори", зроблені зрадниками нації за вказівками переможців. Але марно! Український нарід в особах ліпших синів своїх **війни і на хвилю не припиняв.** Ці завзятці, гостро відчуваючи образу гідности народньої, відчуваючи, що вони є виконавцями волі його, змінивши зброю і фронти, кинулися до дальшого бою з історичними ворогами нашої улюбленої Батьківщини.

Але досвід останніх літ боротьби показує, що колишня історична диспропорція **активних** сил українського народу — завжди **жменьки завзятців** — і **пасивних** — його **величезного, безвладного, нерухомого тіла,** що иноді тільки відрухово здрігається — є все та сама й на сьогодні. Наші ширші верстви забувають, що ті, які там, на фронті боєвому, ті що на відповідальних місцях із ріжною зброєю в руках захищають національний прапор і національну честь, потребують **активного запілля,** а не байдужих глядачів, **запілля, щоб піддержувало їх не тільки духово, але й матеріяльно.** І то не мовчазного співчуття з „ахами", та „охами" чи без них, не пасивної апробації треба, а **чинної жертви, чинної самопосвяти!**

Скаже хтось: „Який із мене герой? таж, я битися не вмію", а инший: „Та я вже старий!", а ще инші: „В нас семї, діти"... Кожному своє й кожному своя роля! І в війську не всі стріляють і бються. Бо колиб усі, як один, пішли зі зброєю до боєвої лінії, то вона не провоювалаб і трох днів, бо всі з голоду перемерлиб; хтоб годував тих вояків? Часи воєн окремих армій і поодиноких володарів давно проминули. Тепер бються на власне бажання й з власної конечної потреби узброєні **народи.** Гіркий досвід нам показав, що колишні теревені, мовляв, це тільки царський уряд нас гнобить, а нарід московський навпаки, прихиляється до нас, були маною.

Ми познайомилися з народом московським і иншим, ворожими народами аж надто добре за останніх тринацять літ. **І проти наступу на нас цілих народів має бути змобілізований цілий наш нарід** од мала до велика.

Боєву лінію вдержує фізично й морально **ціла маса народа,** що ніби й не бере участи в борні. Але це і справді тільки „ніби". Бо фактично вона змобілізована так само, як і ті, що в боєвій лінії.

Обовязком змобілізованої маси є матеріяльно вдержати ввесь фронт нації, зокрема її боєву лінію. Але ця матеріяльна піддержка має стати рівночасно й моральною. Инакше бо це буде або хабар, даний за свій ухил од обовязку, або платня наймитові за неробство своє, або милостиня, дарма, що, може бути, вони зроблені з найліпших почувань. **Це треба собі усвідомити й затямити!** Инакше кажучи, піддержка ця має бути **жертвою.** Не від достатків, не від надміру свого кожний має давати, а **героїчно** відбираючи в себе щось од радощів і утіх своїх, а то й од конечного для себе. Так, це героїзм, самопосвята. Але без цього даремні зусилля наші.

Чи подумали ви, читачу, саме ви, що читаєте ці рядки, чи подумали ви, що можна раз на місяць не пообідати і гріш той обернути на народню справу? А ви, люба пані, чи подумали ви, що можна відмовити собі в новій сукні? Чи подумали ви, громадяне, що накладати головою за здобуття кільканацяти тисяч злотих надто велике марнотравство — задорога ціна?! Те життя можна віддати в більш почесному бою.

Матеріяльні засоби мають бути жертвою цілого громадянства. Тоді чини на боєвому фронті не будуть вчинками відчаю озлобленої, зневіреної в честь своїх ґромадян і на все здатної людини, з прокляттям на устах і думкою: будь що буде! А будуть радісним і світлим відданням життя за „други своя" з глибокою вірою в майбутнє.

Може хтось завважить: а хто має цю загальну мобілізацію переводити? Орґанізації, щоб переводила її, не потрібно. Кожний хай сам себе **змобілізує.** Хай кожний сам знає свою стежку до місця, де гріш свій складе за вподобою своєю. Чиж мало в нас фронтів і установ? А тоді його і зрадити ніхто не зможе, бо він сам-один знає про таємницю чину свого, хоч цілий світ буде знати про обовязок його.

Ось так повстане **всенароднязорганізація,** грізна тим, що **несхопима.** Тоді **всі** ділянки нашого суспільного життя будуть розвиватися. Тоді не буде в нас змарнованих талантів; тоді будуть у нас справжні поети й письменники і вчені; тоді виростуть мов зпід землі українські театри, музеї, бібліотеки, школи, й т. д. Тоді ми не будемо благати світ, щоб нас помітив, а змусимо його чинами нашими побачити нас, змусимо гостро відчути, що ми є, що ми горді, незломні, тверді, як криця, і шляхотні.

Прадавній хінський фільософ і стратеґ Сен-Тзе сказав: „Відвага й полохливість головні чинники й залежать од енерґії; сила й слабість ті тільки вияви її й ділають як другорядні чинники". І небезпека наша не в тих „наших", що голосяться до ворогів наших, а в тих, що, іменуючи себе Українцями, своїм неробством, своєю недисциплінованістю сіють навколо себе розклад, зневіру й занепад. Кожний справжній активний патріот скаже такому: йди геть од нас, йди до Ляхів, іди до Москвинів, маловіре й солодкию, бо нема тобі місця серед нас під цю грізну хвилину.

Тих, що хочуть на народньому горі дівоцтво своє недоторканим схоронити та ще й копійчину заробити, ми не потребуємо в наших лавах підчас нашого великого хресного шляху в боротьбі за честь і волю — Соборної й Незалежної України. Хай прокляті будуть маловіри й крамарі честю й добром народнім!

Батьківщина в небезпеці!

Ярослав Гашек.

ТРОХ МУЩИН І РЕКІН

Ми пережили бурливу ніч. Та годі було цьому дивуватися, коли зважити, що в нашому товаристві був редактор „Звіринного Світа", усмиритель вужів, власник цирку бліх Местек і вкінці Швестка, власник рулетки й американської гойданки.

Ми всі три були людьми сумнівної екзистенції. Колиб ми хотіли видрукувати собі совісні візитівки, мусіли би ми при наших титулах додати слівце „бувший". Отже: бувший редактор „Звіринного Світа", бувший усмиритель вужів, бувший власник рулетки...

Та коли в світі є стільки бувших королів і бувших цісарів, чому не міг би бути і бувший власник бліх?

Над раном, коли ми з одної гостинниці вигнали Богу духа винних студентів, настала в нас реакція. Гармонія, ґітара, хихікання пяної дамської капелі, бійка в льокалі й інтервенція поліції перестали нас нараз бавити.

Ми пішли на прохід по Празі. Коли йшли головною вулицею, запримітили, що в вікні одної з крамниць із морськими рибами обслуга уставляє щось велитенського, що займає цілу виставу. Було те щось похоже на рибу. Усмиритель вужів Местек говорив, що це морський пес, власник рулетки, що то сирена, а я, бувший редактор „Звіринного Світа", ввійшов до склепу, щоби спитатися, що це за риба.

— Молодий рекін — була відповідь — це не риба, бо родить живі молоді.

— Та він здохлий — сказав я, щоби щось сказати.

— Що це вам прийшло до голови? — обурився торговець риб — того молодого рекіна вбито гарпуном. Затямте собі, що він не здохлий, лише штучно заморожений.

— Скільки коштує кільо?

— Не продаємо рекінів на кіля. Це реклямовий примірник. Коли хочете купити щось на кіля, то я поручаю свіжі флюндри, лососі...

Я купив фунт лосося та вернувся до товаришів.

— Це рекін. Має шіснацять місяців. Зловили його на острові Гельґолянд. Убили гарматнім вистрілом, коли затопив підводний човен, що саме хотів висадити його торпедою в повітря. Реклямовий примірник.

Бувший усмиритель вужів задумався.

— Ходімо до „Золотого Корабля" — сказав — може дасться зробити щось з тим рекіном.

До гостинниці „Під Золотим Кораблем" не хотіли нас впустити з пакетом риби. Тому ми поділили рибу справедливо між дві собаки та вони обнюхали їду й вискочили з диким скавулінням.

Зате могли ми ввійти до салуну, напитися коняку та ждати, що скаже Местек.

— Колись — говорив Местек, — мав я скляну скриню, а в тій скрині гадину. Я говорив, що це молода кобра. Я казав видрукувати афіші, возився з гадиною по цілій Моравії та заробив пятьсот ринських на тому бизнесі. Коли купимо правдивого рекіна, можемо до двох тижнів стати міліонерами.

Ми нараджувалися хвильку, а господар глядів на нас недовірчиво.

За хвилю Местек зник, а коли вернувся, сповістив урадуваний:

— Рекін наш! Разом зі скринею. За хвильку буде тут. Коштував сімдесять ринських.

Відтоді почалася наша мандрівка з рекіном. Зараховую її до найприємніших спогадів у мойому житті.

Ми стали обїздити малі містечка, де жили люди незіпсуті ще кінотеатром, для яких рекін був сензацією.

Насамперед приїхали ми до Стракониць. Там власник гостинниці „Горожанська Ресурса", коли побачив рекіна в труні, предложив нам льокаль безплатно.

Рівночасно розвісили ми по місті афіші:

„Жах північних морей! Траґедія морських глибин!

До населення міста Стракониці! Жде вас небувала несподіванка! Побачите рекіна, зловленого на острові Гельґолянді! Рекіна того після завзятого бою вбито гарматнім вистрілом у хвилі, коли хотів затопити підводний човен, що хотів застрілити рекіна з торпеди. Два місяці заподіював він спустошення на північних морях. У його жолудку найшли трупа капітана Тростона, що був на службі маринарки Його Королівської Великости короля Данії. Нижче подаємо спис останніх жертв тієї потвори:

„Іван і Марія, діти вбогого рибалки зі Щральзунду.

„Віліємс Борус, студент теольоґії в Шлезвіґу.

„Володимир Новотни, чеський зарібник.

„Джім Демлоп, генеральний контрольор Великої Британії, кавалір ордену св. Юлії, посол лондонського парляменту.

„Матей Капістран, канонік і епископ Навари та Палєрма, папський вікарій.

„Невідклично лише один день! 15-го травня від 5—7 в „Горожанській Ресурсі".

„Вступ 30 ґрейцарів. Діти з батьками половину".

Рівночасно взялися ми за діло. Бувший власник рулетки й американської гойданки вмів так зручно причепити афіш на церкві, що не вразив тим вірних, а навіть паламар помагав йому при цьому. Местек пішов до місцевого вчителя та сказав йому, що для вбогих, а добрих учеників вступ буде безплатний.

Я пішов до ратуша, щоби особисто запросити бурмістра. Стиснув мені руку та говорив:

— Рекін? Я дуже люблю рекінів! А не кусає? Ах, здохлий! Така потвора. Прийду напевно, з усіми представниками громади.

Гірше повелося мені у приглухуватого пароха. Богато треба було часу, заки мені вдалося вияснити йому, що ми не є ніякий мандрівний цирк, бо він мав упередження проти цирків. Коли я вкінці вияснив йому, що тут справа з рекіном, став щось бурмотіти про кита, що то проковтнув Йону, потім закликав вікарія та сказав йому:

— Йди-но, серденько, з тим паном, він покаже тобі кита.

Щойно на ринку вдалося мені переконати вікарія, що це не кит, лише рекін.

Пішли ми також на поліцію. Комісар поклепав мене по рамени та сказав:

— Знаю я вас! Ви хотіли би щось украсти, панове комедіянти!

Колиж я пояснив йому, що маємо рекіна, сказав мені, що бачив у житті міліони рекінів і, що, коли наш не буде правдивий, скаже нас зараз арештувати.

В другій годині в салі „Ресурси" було так богато людей, що й голка не помістилася би. На естраді стояла скриня з рекіном, а люде по черзі підходили до неї, наче до якої реліквії.

Я почав від зворушливого відчиту про морські потвори. Представники громади прийшли в четвертій пополудні, бурмістр заплатив із міною льорда цілих пять корон.

Щасливі то були часи! Грошей мали ми наче сміття! Местек зазнакомився над рекіновим трупом із якоюсь вдовою та заночував у неї.

Я спав у бурмістра, а Швестка в комісаріяті. Бо він побив одного вогневого сторожа, який обидив нашого рекіна; казав, що це дельфін і що він знає це як найкраще, бо служив при маринарці.

Коли на другий день ми знову стрінулися в „Ресурсі", такий ввічливий попереднього вечора господар, приняв нас наче біщений.

Наш рекін мабуть смердів. Жінка власника гостинниці розхорувалася вночі від того запаху, а послуґач уже від рана мусів пити рум, щоби заглушити цей сморід. Господар казав нам зараз же забирати стерво, бо інакше поломить нам ноги.

Власник гостинниці був у праві. З рекіном через ніч зайшло щось страшного. Його земська поволока псувалася страшно скоро.

Я порадив забальзамувати рекіна. Ми купили пять фляшок кольонської води та фляшку перфуми, мабуть Шіпру, та викупали бестію.

А потім гайда далі. Плякати. Аґітація. Публика. Рекін смердів так страшно, що на салі мліли. Ми три ледви держалися на ногах, бо від ранку пили коняк, щоби те все видержати.

Вже не тямлю, хто нас вкінці арештував, та я пробудився одної ночі в тюрмі в Воднані. З правого боку біля мене спав Местек, з лівого Швестка.

На другий день наложили на нас грошеву кару за нарушення якихсь гиґієнічних приписів, чи чогось такого.

Ми навіть не були на похороні нашого рекіна. Похоронили його на кошт громади Воднану. Закопали „розбишаку північних морей" наче здохлого кота. Не знаю навіть місця, де він спочиває. На його могилі нема хреста, хоч крізь його жолудок перейшов вікарій, канонік і епископ Палєрма Матей Капістран.

Земля тобі пером, мій любий рекіне!

(З чеського переклав

М. Тр.).

— Чи це мешкання безпечне, прошу пані, бо я маю богато вартісних річей.

— О так, увесь дім є під наглядом поліції.

— Чого ведете хлопця до дентиста, коли він має скалічену руку?

— То правда, але він має тую рану від зуба, бо його пес укусив.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В СПРАВІ УКРАЇНСЬКИХ ТАНКІВ.

Кажуть люди, що Україна буде, і кождому нашому Українцеви те слово дуже миле, і кождий того часу чекає і бажає, щоб Україна була. А й буде, бо так і написано, що „Встане Україна одна, нероздільна". Але, коли? — питає один другого. Ми, каже, вже того не дочекаємо. Дочекаєте, добрі люди, бо вже час надходить і не покладаймо надії на дітий й унуків наших, а самі до роботи берімся. Бо що зробили діди й батьки, то мають сини й внуки, а чого не зробили, то ані сини, ані внуки не мають. Так і ми, що зробимо для народної справи, то тим будуть наші діти інтересуватися. Берімся до роботи правдиво й щиро, то ми своїми очима побачимо нашу славну Україну. Хоч як ії мучать і кров з неї ссуть, як пявки, але не виссуть, бо голос вопіющих в пустині Господь вислухає і отворяться двері тим, що пукають. Нам тепер треба як найбільше щирих працівників, добрих сівачів, ковалів і мулярів. Перші, щоб сіяли любов і згоду між народом, а не роздори й критики. А ті другі, щоб кували золоті цеголки під тую велику сорокмілонову українську державу. Ті треті, мусять бути щирі та справедливі, щоби будували державу правдою, щоби вона була сильна.

Є люди, котрі того бажають і стараються, як наприклад наш артист В. Авраменко. Він же найбільший сіяч, котрий сіє чисте, здорове зерно. Але трапився лихий чоловік, який розсіває кукіль по здоровій пшеници. Що роблять з куклем? Ми знаємо з притчі Ісуса Христа, що пшеницю зберуть, а кукіль спалять. І не знати, ради Бога, чого Ви, пане Бондар, хочете? Чи ви не маєте іншого заняття, тільки критикувати та дискусії виводити? Чи то так роблять щирі Українці? Ви певно з заздрости так все на Авраменка накидаєтесь, і то вже аж забагато. Ви певно, п. Бондар, не вмієте танцювати, отже я Вам раджу: запишіться до Авраменкової школи, а він певно Вас навчить і тоді не буде жадної критики, ані дискусії, бо не будете мати часу, бо будете танцювати, а може ще и других будете вчити, а тоді будете знати, чи то смачний хліб. Добре другому з боку дивитись, як другий робить, тай критикувати. Ви, п. Бондар, не є з українського покоління, бо я думаю, що щирий Українець так не робив би. Скритикували Авраменка, він що тільки Вам відповів, а Ви десять разів більше. Я від себе запитаю, чи Ви, п. Бондар, посилаєте ваші діти на науку танків то Авраменкової школи? Видко, що ні, бо як Ви посилали би своїх дітий на танки, то Ви інакше відносилися би до него; а може у Вас і нема дітий? Якщо так, то чого Вам накидатися, коли він Вашої дитини не зневажав?

Що Вас болить? Ми посилаємо троє дітий на танки, я не можу нічого казати і наші діти нічого не кажуть, щоби він їх ганьбив, або бив, ані батьків не займає. А що тримає дисципліну, то нам того дуже треба, бо ми тут в Америці панами поробилися і правди не любимо, а як хто що робить, якусь громадську роботу, то зараз вміємо скритикувати, бо й без него зробиться, алеж бо ні, бо як одному щось доброго на думці, а цілому загалови ані не сниться, а потому заздрість, що один може, а другий ні.

Ви, п. Бондар, писали, що в Америці діти в школі роблять, що хотять, що їм учителі нічого не сміють казати. Ваша велика помилка. Вже з того можу доміркуватися, що у Вас дітей нема, бо справа на ділі мається інакше. Тутешні вчителі карають непослушних дітий і ганьблять, ще є принсипал, котрий не жалує лінії, а робить нею роботу. Як він не може направити непослуху, то є корекшен гом, де непсслушних віддають. Мусить бути якась дисципліна!

Зн, п. Бондар, лишіть Авраменка, най робить роботу, а то ще забираєте йому час на Ваші нерозумні критики, що мусить відписувати, а за той час міг би якогось танку навчити. От хоч би нині з дня 17-го вересня ц. р. ч. 216. Свободи читаю „дискусію" п. Бондаря. Він пише: „Я хотів викликати ширшу дискусію в цій справі, а не виключно зупинятися на танках В. Аараменка. Та сталося так, що наші хормайстри, театральні аматори й інші діячі мистецтва не виявили зацікавлення. Лище один В. Авраменко". Алеж бо Ви не оправдуйтеся своєю неправдою, бож то було переважно до Авраменкових танків. Ви споминали В. Ємця, тому віддали гонор. Тичилося до О. Кошиця, може він і не бачив того Вашого допису, а може прочитав, а знав Вашу вдачу тай махнув рукою. А Ви, що маєте якусь народну роботу робити, то Ви сами не робите тай ще перешкаджаєте тому, хто робить. Бо що має подумати над народною працею, то мусить думати, щэ Вам відповісти на вашу глупу критику.

Стид і ганьба для таких киринників. Ліпше, щоби такий чоловік не був Українцем, бо то є дуже болюче, щоби Українець викликував якісь дискусії для своєї дитячої забавки. Та ще висловився, що такі дурні дискусії викликає (на мою думку, то Ню Йорк є сухий стейт, та й з тої посухи мусять пити муншайн, а та зараза ділає на людське здоровля). І коли будуть ще такі нерозумні дискусії, то буде знак, що Ви не є Українцем, а звичайним собі киринником. І як Ви не перестанете, то я Вам ще раз відпишу, бо я знаю, хто Авраменко є, і яку роботу робить.

З нагоди 300-літного бостонського ювилею брали участь українські співаки і танцюристи Авраменка. В той самий час я займалася виставою українських річей, то я мала нагоду пізнати, хто той Авраменко є і яка його ціль. І я пізнала в нім українського діяча, якому не зрівняється хто небудь, бо він є добродушний, а не якийсь забияка. Дай Боже таких більше, як Авраменко, той, що був у Бостоні і вчив українських танків.

Марія Івашко.

Бостон, Масс.

(Поминаючи слова, котрі до справи не причетні, а приступаючи до самої справи, за яку йде дискусія, бачимо в дописі основне незнання критики.

У дописувательки критика і кириння се одно й то саме. Коли так брати річ, то треба між киринників зачислити й Івана Франка, і Михайла Драгоманова, які ціле своє життя майже нічим стільки не займалися, скільки займалися критикою.

Критики не критикують для дитячої забавки, як каже дописувателька, а для того, що в сей спосіб вони думають удосконалювати саме діло. Коли Іван Франко критикував поетів, то в сей спосіб він показував, як писати поезії краще. Коли Драгоманів критикував політиків, він показував, як робити політику краще. Коли Щербаківський критикував будівничих, він показував, як будувати кращі доми. В тім, що хтось пише критику, нема ще дітвацтва, — хоча можна написати дітвацьку критику, і можна написати дітвацьку критику на критику.

Критика не є забиранням часу критикованому. Критикований узагалі не займається відповіддю на критику. Коли йому видасться слушна, то він її примінює в своїй діяльности. Коли вона видається неслушна, то він не тратить часу навіть на відповідання. Деколи він уважає за відповідне відповісти, але тоді він не плаче, що мусить відповідати. Він признає, що між ріжними природними клопотами його діяльности є і ся робота.

Після дописувательки, людина має право критикувати способи навчання тільки тоді, коли вона сама особисто потерпіла. Отже п. Бондар мав би право критикувати вчителя танків лишень тоді, коли він самий мав би діти в школі танків і ті діти булиб обрежені вчителем.

Наперед, звідки дописувателька знає, що п. Бондар не має дітий? Хто їй се сказав? Звідки вона се знає, коли сього п. Бондар не каже?

По друге, чи тільки батько дітий мав би повстати проти того, колиб хтось зневажав дітий або батьків? Чи людина має право повстати тільки проти своєї власної кривди? Чи Іван Франко мав право виступати проти знущань Василіянина-вчителя тільки тоді, коли сей вчитель побив Франкови брата або свата? Чи тільки той, що має брата або свата, може мати оборону людий, а людина без родини вже не має? Чи Іван Франко мав право виступати в своїх „Панських Жартах" в обороні попів, хіба тоді, як він мав брата або свата попом? Чи Тарас Шевченко мав право виступати в обороні дівчат, зведених Москалями, тільки тоді, колиб його власну дівчину Москалі звели? Чи ми маємо право виступати в обороні інших Українців тільки тоді, як се наші брати або діти по крови? То ми не маємо права відкликатися до чужих народів або міжнародних установ, бо мовляв, наші братя не є братами панів з Ліґи Народів?

Наконець, коли воно слушно є, що ніхто не повинен виступати тільки в обороні власних дітий, то чого дописувателька виступає в обороні Авраменка? Чи Авраменко її дитина? Чому вона ставить для других людей правила, якого вона сама не держиться? Чому вона не написала до ґазети письма: Хотіла би я виступити проти кривди, яку зробив п. Бондар панови Авраменкови, але се не моє діло.

Одинокий справді вартісний причинок до дискусії подає дописувателька, коли переказує свої власні досвіди зі школою Авраменка, коли вона каже, що вона й її діти вдоволені зі школи. Дуже можливо, що є діти, які приймуть навіть грубші поступки вчителя, але можливо, що другі не приймуть. Коли вільно одним сказати свою думку, вільно другим сказати свою. Треба буде тоді рішити, яким способом приєднається для школи більше учеників: чи методами грубої дисципліни, чи методами лагідности.

Щодо дисципліни в американській школі, то тут арґумент теж схиблений. Дописуватель, що викликав сю дискусію, говорив, що в американських школах учитель не сміє лаяти батьків дітий пияками. З сих слів ще не виходить, що в американських школах нема дисципліни, як се позволив собі підкинути пан Авраменко, а тепер повторяє ся дописувателька. Ходить тільки о те, чи дисципліну серед дітий можна удержувати говорячи дітям, що батьки їх народа є пияками. Про се треба дискутувати, а не про що іншого. Не можна боротися проти тих поглядів, яких дописуватель не говорив.

Пан Бондар не казав, що в школі можна обійтися без дисципліни, або що в американській школі нема дисципліни. Можна бути іншої думки, як п. Бондар, але не можна й свому противникови закидати того, в чому він не винуватий.

Треба теж ще підчеркнути, що дописувателька каже про свого противника, що він не Українець, що він кукіль у пшениці, що він дурак, що він дитина, що він бездітний, що він киринник, що він запився муншайном, і таке інше. Чи треба ще додавати, що се все варта і про що се все свідчить? Відай зайво говорити. — Ред.).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БОСТОН, МАСС.

Українці в параді.

Святкування трохсотних роковин стейту Масачусетс і міста Бостону скінчиться десь при кінці сего року. На кожді святочні виступи запрошують нас, Українців, а переважно наших дівчат в народних строях, якими Американці не можуть налюбуватися. Свою народну ношу ми самі нераз легковажили, але тепер мусимо зрозуміти, що значить краса наших вишивок.

11. вересня с. р. відбулася величава парада улицями міста Бостону. Майор міста Бостону й ґубернатор стейту склали комітет, який довго приготовлявся до цієї найбільшої паради, яку коли бачило місто Бостон. До паради запросили й нас. Українці за старанням о. Желіховського й громадянина П. Ґрудзінського також старанно приготовилися до свого виступу. Місто дало нам великий трок, який був ґарно удекорований, і шість коней для наших козаків. Місто ухвалило на цей день свято, тому майже всі склепи й фабрики були позачинювані, а тому величезні натовпи народу приглядалися параді. Улиці, якими переходили парадуючі, були гарно удекоровані.

Вже з рана маси народу почали зїжджатися до Бостону. Парада почалася в годині 12 г. полудне. Перші маширували ріжні частини військових, по них ішли служачі майже всіх великих склепів і торговельних підприємств. Кожда фірма мала кілька удекорованих троків (фловтс), з яких декотрі місто хоче зберегти як святочні спомини. По індустріяльній секції йшла огнева сторожа із старинними приладами. За нею йшли ріжні орґанізації церковні й світські: католики й протестанти, жиди й погани, а за ними слідували всі національности, між ними й Українці.

Ми зачали похід десь около 4-тої години пополудни. В нашім поході взяли участь всі народні українські організації: Українська Православна Церква; Запорожська Січ; Тов-о Бостонських Українців; Сестр. Пресвятої Покрови й усі відділи У. Н. С. і У. Р. С. та інші громадяни. Попереду нашого відділу їхали на конях гарно й по козацькому убрані наші козаки. По них несли українські й американські прапори, а дальше їхав наш трок, гарно удекорований. На нім було зроблено підвищення, на якому був приміщений старенький наш кобзар, що грав на кобзі; коло нього селянська музика, що награвала наші пісні. На переді від кобзаря високо сиділа одна з наших дівчат, убрана в гарний наш народний стрій, яка представляла Україну. Коло неї сиділи менші й більші діти, теж у народних строях. Все це робило дуже гарний вигляд і приковувало до себе глядачів. За троком ішла ґрупа дівчат і хлопців у народних строях. Дальше йшло сестрицтво в одностроях, за ним слідувала решта товариств. Через дві години, коли ми переходили улицями, дивилися на наш похід міліони людей. Маси народу, що стояли здовж улиць, оплескували Українців і кричали „ґурей фор Юкраініенс". Коли наш похід зближавсь до трибуни, де було приміщення для ґубернатора, мейора й представників чужих держав, впорядчики походу дали команду звернути зір на трибуну. Ґубернатор стейту зняв капелюх і вклонивсь до нашого синьо-жовтого прапора та щиро витав Українців.

Громадяне, Українці, ви мали нагоду переконатися, що в нас є сила — наша краса. Треба лиш трохи щирої любови й посвяти в праці, щоби працею підтримати ті ідеали, за які борються брати на Україні. Ми мали нагоду бачити нераз Москалів, як вони нашим малоросійством славу здобували для матушки Росії. Та коли в Бостоні ми, Українці, почали свою роботу й відібрали від Москалів наші строї, наші танці, наші пісні, то російські люди залишилися без нічого. Тепер вони сидять в своїх ґаремах і перед чужинцями не показуються, бо не мають в чім, а в українськім ніяково, бо чужинці знають вже ріжницю між українським і московським.

Н. Давискиба.

ЛОВИ НА КАЗОЧНІ ЗВІРЯТА.

Небаром має відійти до країни озер (що лежить на півночі бельгійського Конґо) англійська експедиція найліпших стрільців і вчених зоольоґів. Ціллю тої експедиції є розслідити, чи дійсно в тих нерозсліджених околицях є ті казочні звірята, про які стільки довідуються білі від тубильців. На чолі експедиції, з якою їдуть також фільмові оператори, стоїть полковник Фен, славний африканський мисливець. Передовсім розходиться про віднайдення т. зв. синього ґориля, котрого ще не бачив ніодин білий чоловік. Дістатися до глибини пущ, у яких живе той ґориль, є дуже тяжко, бо треба продиратися через околиці, замешкані муринами-карликами, що є вельми дикі і дуже ворожі для білих людей. Дальше експедиція постановила сполювати або зловити живцем білого попеласто-цяткованого льва, званого інізема. Шведський князь Вільгельм, який полював у тих сторонах, бачив шкіру такого льва, але живого звіра не міг надибати. В північній частині озера Евдерда сподіється експедиція віднайти спеціяльну породу ґіпопотама, що величиною перевищає знаних досі гіпопотамів. У горах на північ від згаданого озера жиє малий слон, не більший від коня. Жиє там, як впевняють, слон ізількома трубами. Чи котрі з тих звірів не жиють лише в уяві тубильців, викаже експедиція Фена.

ЯК ДОВГО ЖИЮТЬ ПТАХИ.

Найдовше зпоміж птахів без сумніву жиє лебідь. Природник Навман подає приміри з доказами, що лебеді жили по триста літ. Після лебедя слідує яструб; були такі яструби, що мали по 162 літ. Стількиж літ або й ще більще жиє суп і орел. Так приміром у 1710-тому році згинув орел, що в неволі прожив 104 роки, а вже передше на волі жив кілька літ. Білоголовий суп, якого зловили 1706-го року, згинув у звіринці в Шенбруні біля Відня в 1824-ому році. Отже дожив поважного віку в неволі 118 літ. Також папуґи жиють у неволі по сто і більше літ. Гумбольт каже про папуґу: „Індіяни вірять, що тому не розуміють папуґи, бо вона говорить мовою племени Атурів, яке вже вигибло". Таксамо як хижі птахи і папуґи, переживають цілі покоління людей болотяні і водні птахи. Є порода диких гусей, що жиють понад сто літ. Зазуля доживає також поважних літ. Одну зазулю в тійсамій околиці пізнавали по її зіпсованім голосі на протязі 32 літ. Дуже довго жиє крук; Навман запевняє, що 106 літ. Про сорок є приміри, що жиють 20—25 літ у неволі. На волі без сумніву жиють ще довше. Домашня курка жиє 15 літ, індик 16, а голуб 10 літ. Із досвідів звісно є, що співаючі птахи жиють 8 до 18 літ. Соловейко видержить у неволі найбільше 8—10 літ, а amsel 12—15 літ, але в неволі далеко більше. Канарок у неволі жиє 12—15 літ, але в своїй батьківщині, Канарійських островах (де має зеленаву краску), доживає старшого віку.

—o—

СКІЛЬКИ ЕВРОПЕЙСЬКІ ДЕРЖАВИ ВИДАЮТЬ НА ВІЙСЬКО.

По обчисленням французького часопису „Проґрес Сівіль" військовий бюджет у м. р. виносив в европейських державах: **Польща** 33.39 процент, Литва 20, Росія 16.71, Франція 14.10, Румунія 14, Анґлія 13.13, Чехословаччина 13.13, Італія 10,29, Мадярщина 9.56, Австрія 7.59, Німеччина 3.10 процент. Так отже нещасна Польща видає найбільше грошей на військо, але чи не найменше на освіту.

— То дуже солоний рахунок за похорон моеї жінки! Та не можу бути скупіший, ніж вона — вонаж заплатила би була двічи стільки, щоби лише поховати мене.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за вересень 1930 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	366.24
2.	182.05
3.	77.02
4.	86.04
5.	87.58
6.	34.36
7.	200.20
8.	169.12
9.	130.70
10.	170.66
11.	4.39
12.	106.16
13.	42.52
15.	26.47
16.	46.97
17.	27.63
18.	109.46
19.	10.62
20.	138.73
21.	75.03
22.	92.00
23.	44.31
24.	113.39
25.	35.98
26.	26.72
27.	39.51
28.	131.00
29.	153.01
30.	73.61
31.	123.21
32.	34.11
33.	78.25
35.	22.36
36.	89.07
37.	70.10
38.	217.37
39.	123.83
40.	29.68
41.	30.27
42.	107.59
43.	57.29
44.	146.84
45.	182.06
46.	34.19
47.	47.49
48.	57.31
49.	17.64
50.	32.81
51.	43.53
52.	42.14
53.	60.80
54.	17.69
55.	41.41
56.	123.91
57.	107.43
58.	88.90
59.	130.68
60.	19.01
61.	51.05
62.	56.58
63.	213.80
64.	68.48
65.	258.50
66.	101.48
67.	140.40
68.	34.41
69.	79.36
70.	247.17
71.	10.05
72.	51.00
73.	81.15
74.	56.61
75.	102.20
76.	228.92
77.	68.27
78.	168.77
79.	3.51
80.	41.14
81.	121.85
82.	59.91
83.	81.40
84.	25.15
85.	111.05
86.	187.73
87.	97.53
88.	7.18
89.	13.27
90.	201.60
91.	220.06
92.	14.88
93.	46.57
94.	211.42
95.	51.07
96.	160.64
97.	76.35
98.	113.33
99.	151.04
100.	67.12
101.	56.14
102.	343.13
103.	90.35
104.	194.97
105.	161.97
106.	203.58
107.	55.69
108.	89.06
109.	111.83
110.	26.69
111.	41.63
112.	187.10
113.	68.50
114.	50.81
115.	21.09
116.	63.01
117.	69.19
118.	60.76
119.	29.49
120.	135.48
121.	91.52
122.	51.48
123.	137.01
124.	90.33
125.	19.20
126.	70.84
127.	103.64
128.	68.35
129.	32.78
130.	205.18
131.	36.76
132.	119.39
133.	164.47
134.	63.46
135.	87.68
136.	144.44
137.	165.58
138.	49.36
139.	67.19
140.	51.55
141.	30.59
142.	108.88
143.	25.71
144.	34.76
145.	48.94
146.	113.30
147.	374.05
148.	12.14
149.	40.51
150.	19.21
151.	88.98
152.	60.74
153.	12.62
154.	44.14
155.	323.81
156.	109.40
157.	27.55
158.	8.32
159.	70.14
160.	68.94
161.	126.00
162.	44.95
163.	83.27
164.	81.10
165.	100.16
166.	13.37
167.	63.60
168.	162.05
169.	47.58
170.	172.95
171.	38.98
172.	27.73
173.	28.44
174.	18.25
175.	117.89
176.	53.07
177.	73.71
178.	49.17
179.	161.18
180.	5.96
181.	131.44
182.	138.34
183.	101.09
184.	7.33
185.	91.33
186.	58.81
187.	45.77
188.	33.22
189.	23.59
190.	27.63
191.	73.44
192.	64.15
193.	132.74
194.	17.21
195.	36.46
196.	39.93
197.	32.77
198.	55.97
199.	9.76
200.	76.70
201.	94.22
202.	90.46
203.	73.29
204.	109.88
205.	22.10
206.	319.98
207.	54.44
208.	35.56
209.	117.21
210.	35.82
211.	125.24
212.	38.76
213.	286.42
214.	49.84
215.	33.00
216.	43.56
217.	315.89
218.	267.06
219.	46.57
220.	131.07
221.	331.15
222.	15.69
223.	174.10
224.	4.80
225.	29.10
226.	15.35
227.	76.45
228.	54.41
229.	173.67
230.	223.27
231.	47.98
232.	52.50
233.	47.83
234.	124.77
235.	108.83
236.	120.60
237.	173.86
238.	61.06
239.	180.32
240.	11.59
241.	76.54
242.	113.16
243.	85.12
244.	19.28
245.	130.35
246.	35.14
247.	215.68
248.	43.57
249.	34.10
250.	17.40
251.	128.12
252.	63.65
254.	89.19
255.	76.80
256.	34.05
257.	43.28
258.	39.02
259.	140.21
260.	22.77
261.	13.26
262.	45.98
263.	63.65
264.	22.85
265.	33.25
266.	81.68
267.	53.92
268.	62.22
269.	30.57
270.	142.15
271.	50.85
272.	7.13
273.	118.58
274.	143.58
275.	87.75
276.	437.36
277.	75.91
278.	47.60
279.	6.24
280.	98.61
281.	25.56
282.	195.20
283.	96.21
284.	21.31
285.	25.91
286.	67.55
287.	9.93
288.	182.64
289.	32.74
290.	55.24
291.	25.40
292.	292.78
293.	38.52
294.	43.09
295.	171.60
296.	204.68
297.	15.34
298.	48.94
299.	68.35
300.	253.07
301.	94.17
302.	4.77
303.	62.67
304.	44.78
305.	75.32
306.	26.85
307.	34.44
308.	103.04
309.	38.89
310.	45.38
311.	20.23
312.	61.17
313.	54.63
314.	10.56
316.	203.15
317.	82.70
318.	114.74
319.	27.74
320.	81.74
321.	119.40
322.	40.36
323.	45.70
324.	109.40
325.	62.15
326.	137.21
327.	42.83
328.	40.44
329.	18.90
330.	60.49
331.	43.12
332.	60.09
333.	101.32
334.	174.96
335.	49.24
336.	168.22
337.	18.59
338.	236.55
339.	85.37
340.	20.18
341.	78.10
342.	193.75
343.	33.23
344.	45.21
345.	112.84
346.	21.83
347.	60.20
348.	9.24
349.	102.47
350.	76.09
351.	36.49
352.	66.11
353.	17.66
354.	27.94
355.	44.03
356.	24.19
357.	29.56
358.	60.37
359.	34.92
360.	72.88
361.	311,44
362.	24,96
363.	125.14
364.	237.65
365.	95.91
366.	14.40
367.	221.60
368.	13.57
369.	126.75
370.	185.85
371.	105.44
372.	26.79
373.	27.54
374.	17.56
375.	44.90
376.	17.87
377.	9.06
378.	13.37
379.	43.96
380.	18,33
381.	32.77
382.	28.30
383.	82.02
384.	97.67
385.	162.88
386.	14.36
388.	351.63
389.	43.09
390.	21.05
392.	16.08
393.	26.02
396.	74.11
400.	60.31
401.	26.91

З місячних вкладок старих родів обезп. $33,078.23

Відділ	Заплатив
5.	2.04
7.	3.19
10.	1.16
16.	2.31
23.	1.03
25.	18.43
26.	4.25
28.	1.24
29.	11.54
31.	9.37
37.	2.14
38.	7.88
42.	4.15
44.	6.56
56.	10.87
57.	1.26
58.	4.27
59.	8.96
63.	3.24
64.	5.12
65.	22.84
66.	1.83
67.	2.68
70.	7.63
74.	4.15
75.	1.66
78.	8.84
83.	9.70
84.	2.41
85.	4.17
87.	21.14
91.	2.77
92.	2.52
94.	26.49
97.	25.54
100.	12.62
102.	19.40
106.	3.26
110.	2.17
112.	7.35
113.	2.15
115.	2.45
117.	5.08
122.	4.18
130.	12.07
131.	6.44
133.	3.95
137.	8.31
138.	4.14
141.	2.83
142.	2.37
143.	2.57
144.	15.12
145.	3.23
146.	4.45
147.	24.12
151.	5.93
152.	1.45
155.	4.15
160.	47.19
163.	12.82
167.	8.07
168.	2.87
174.	6.46
177.	28.71
179.	6.59
181.	2.68
183.	7.25
185.	1.72
193.	3.21
195.	6,59
196.	3.89
204.	18,41
206.	19.03
213.	20,57
217.	33.33
218.	3.19
221.	7.60
223.	4.16
229.	3,68
234.	3.23
235.	2,37
237.	6.89
239.	34.78
242.	10.32
243.	6.12
245.	11.45
246.	1,29
247.	12.66
248.	2.08
252.	1.61
266.	5.07
267.	11.22
271.	6.01
276.	12.11
277.	1.45
278.	1.35
281.	21.01
284.	3.69
292.	6.49
295.	16.91
301.	14.73
308.	6.08
309.	7.26
313.	2.35
322.	2.03
323.	4.09
326.	13.23
332.	2.15
333.	2.45
334.	2.47
336.	9.48
337.	1.16
338.	5.15
344.	4.48
345.	4,15
346.	2.51
349.	4.17
350.	1,70
351.	2.16
357.	14.43
361.	50.40
363.	7.21
364.	3,23
366.	4.73
367.	7.42
371.	10.82
372.	20.84
382.	6.40
383.	4.62
385.	10.84
388.	5.19
389.	2.16
390.	4.42

З місячних вкладок нових родів обезп.	$1,083.31
Разом від членів	$34,161.54
Процент від бондів	295.00
Процент від моргечів	5,321.45
Сплати моргечів	23,565.60

Сирітські части по бл. п.:

в. 110 Чайковський П.	1,000.00
в. 217 Гойсак Стефан	200.00
в. 230 Глуханич Юлія	400.00
в. 400 Депа Микита	65.00
Разом	$65,008.59

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 30 Леньо Йосиф	1,000.00
в. 46 Навроцький Ст.	1,000.00
в. 70 Пилип Дмитро	1,000.00
в. 110 Чайковський П.	1,000.00
в. 124 Удич Семен	500.00
в. 173 Стрільбицький К.	500.00
в. 217 Гойсак Стефан	500.00
в. 230 Глуханич Юлія	1,000.00
в. 242 Горват Петро	500.00
в. 296 Калиновська М.	1,000.00
в. 355 Юркевич Агафія	500.00
в. 400 Депа Микита	245.00

Запомоги з фонду запомогового:

в. 1 Чернега Василь	25.00
в. 9 Свет Андрій	50.00
в. 38 Гульчанський Ів.	250.00
в. 77 Миськів Семен	75.00
в. 92 Олещук Стефан	50.00
в. 106 Мороз Антін	50.00
в. 106 Гошко Петро	25,00
в. 112 Подлужна Розалія	50.00
в. 122 Заверуха Макар	25.00
в. 146 Козак Анна	25.00
в. 176 Цебін Франко	75.00
в. 186 Бованко Пайза	50.00
в. 204 Ощуст Іван	50.00
в. 221 Дяк Григорій	50.00
в. 245 Стадник Петро	50.00
в. 252 Филипів Йосиф	50.00
в. 299 Самуляк Іван	25.00
в. 324 Ґрендай Михайло	75.00
в. 335 Топоровська Анаст.	50.00
в. 367 Крик Іван	50.00
в. 385 Кучинська Варвара	25.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

в. 16 (ст.) Солтис Петро	362.50
в. 76 Свербивус Мих.	177.00
в. 76 Свербивус Йосифа	177.08
в. 108 (ст.) Ярош Мих.	250.00
в. 117 Головчак Ілярій	500.00
в. 141 Крижанович Антін	150.00
в. 237 Хорушко Петро	370.00
в. 247 Марцишин Анна	600.00
в. 292 Федор Юрій	290.00
в. 336 Кочубійчук Антін	100.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	4,023.00
Свобода за праці	866.90
Платня гол. уряду	570.00
Видатки канцелярійні	36.03
Разом	$18,392.51

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. серпня 1930 остала	$476,711.01
Прихід за вересень	65,008.59
Разом	$541,719.60
Розхід за вересень	18,392.51
Готівка з кінцем міс. вересня 1930 остає	$523,327.09

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка,	$ 523.327.09
Моргечі	1,219,305.05
Бонди	533,321.50
Реальність	125,000.00
Разом	$2,400,953.64

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,744,413.78
„ резервовий	339,029.17
„ адміністрац.	17,754.50
„ запомоговий	73,518.91
„ народний	8,160.99
„ конвенційний	16,147.25
„ сирітський	201,929.04
Разом	$2,400,953.64

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за вересень 1930 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	26.10
2.	19.80
3.	12.15
4.	2.70
5.	6.30
6.	2.25
7.	23.63
8.	17.55
10.	4.72
12.	2.25
13.	5,65
15.	3.45
16.	10.65
17.	4.50
18.	9.25
20.	6.30
21.	9.45
22.	16.20
23.	3.60
24.	16.70
25.	2.50
26.	4.05
27.	1.80
28.	24.30
29.	22.30
30.	8.55
31.	15.15
33.	4.95
35.	2.50
36.	75
38.	18.25
39.	11.02
40.	4.75
41.	1.15
42.	8.55
43.	4.05
44.	22.50
45.	13.95
46.	1.15
47.	4.95
48.	6.30
50.	5.90
51.	1.13
52.	75
53.	6.53
54.	3.60
55.	6.30
56.	23.63
57.	8.80
58.	12.15
59.	13.50
60.	1.35
61.	4.30
62.	8.75
63.	18.23
64.	7.05
65.	35.55
66.	2.25
67.	16.65
68.	1.80
69.	4.73
70.	22.05
71.	25
72.	8.55
73.	9.23
74.	1.60
75.	16.00
76.	28.12
77.	7.20
78.	3.60
80.	3.80
81.	6.75
82.	8.65
83.	14.18
85.	13.50
86.	11.70
87.	17.10
88.	65
89.	3.60
90.	25.45
91.	25.45
93.	3.15
94.	15.75
95.	9.25
96.	20.70
97.	22.60
98.	3.60
99.	20.50
100.	4.95
102.	39.83
103.	6.50
104.	18.25
105.	14.00
106.	5.95
107.	8.85
108.	8.35
109.	13.28
112.	19.70
113.	5.40
114.	7.45
115.	90
116.	11.25
117.	3.75
118.	2.05
120.	18.00
121.	14.95
122.	25
123.	11.25
124.	13.80
126.	1.80
127.	12.60
128.	9.25
129.	2.25
130.	10.80
131.	9.45
132.	16.90
133.	9.45
135.	5.85
136.	22.05
137.	27.00
139.	3.38
140.	6.30
141.	2.93
142.	11.05
144.	3.40
145.	2.55
146.	11.25
147.	55.35
148.	4.05
149.	6.25
150.	1.65
151.	7.15
152.	2.76
155.	46.15
156.	13.75
158.	90
159.	10.80
160.	9.23
161.	11.55
162.	2.95
163.	8.10
164.	9.75
165.	2.45
166.	1.58
167.	6.98
168.	22.75
169.	2.05
170.	12.60
171.	25
172.	2.05
173.	6.00
174.	3.60
175.	8.55
176.	4.10
177.	6.80
179.	22.05
181.	10.75
182.	11.05
183.	3.60
185.	6.55
187.	90
188.	4.30
189.	2.70
191.	6.98
192.	6.75
193.	10.80
196.	3.60
197.	90
198.	3.40
200.	12.40
201.	12.85
203.	5.85
204.	13.05
205.	5.00
206.	42.53
207.	6.30
208.	3.00
209.	9.70
210.	3.40
211.	7.70
212.	2.55
213.	27.45
214.	9.45
217.	37.35
218.	36.45
219.	5.40
220.	19.35
221.	16.43
223.	30.15
224.	1.35
226.	1.80
227.	6.75
228.	4.35
229.	15.75
230.	29.48
231.	8.10
232.	5.85
233.	68
234.	26.35
235.	7.65
236.	6.10
237.	17.10
238.	2.95
239.	28.80
240.	1.00
241.	8.32
242.	12.60
243.	23.63
244.	3.60
245.	18.25
246.	4.73
247.	27.90
248.	4.30
250.	1.35
251.	11.25
252.	7.90
254.	3.60
255.	5.20
256.	45
257.	3.15
258.	4.30
259.	15.75
261.	1.65
262.	5.85
263.	8.85
264.	3.60
265.	2.25
266.	5.85
267.	5.85
268.	6.80
269.	4.05
270.	18.00
271.	4.05
273.	13.10
274.	10.80
275.	7.45
276.	70.90
277.	4.73
278.	9.00
280.	3.15
281.	2.03
282.	33.65
283.	7.70
284.	1.80
285.	2.25
286.	4.28
288.	25.43
289.	6.52
290.	4.30
292.	23.85
293.	2.05
294.	5.18
295.	24.10
296.	18.25
297.	3.60
298.	5.20
299.	4.30
300.	16.45
301.	11.70
302.	75
303.	2.05
305.	5.65
306.	1.15
307.	2.70
308.	14.40
309.	4.50
310.	4.95
312.	11.05
313.	50
314.	1.60
316.	22.25
317.	12.85
318.	11.93
319.	25
320.	8.10
321.	18.45
322.	2.95
323.	10.60
324.	9.00
326.	13.50
327.	3.85
328.	6.15
329.	50
330.	2.95
331.	7.20
332.	8.55
333.	8.55
334.	13.95
335.	5.20
336.	20.70
337.	1.40
338.	25.80
339.	12.83
340.	3.15
341.	9.90
342.	29.50
343.	3.40
344.	4.73
345.	13.75
346.	5.20
347.	7.70
349.	12.60
350.	2.03
351.	4.75
352.	7.65
354.	2.70
355.	4.28
356.	1.15
357.	3.85
358.	1.80
359.	4.75
360.	11.95
361.	27.25
362.	8.10
363.	19.80
364.	22.05
365.	11.50
366.	3.40
367.	16.00
369.	20.05
370.	10.35
371.	12.85
372.	50
374.	4.50
375.	2.70
377.	50
378.	1.80
379.	5.85
380.	4.50
381.	4.05
383.	12.15
384.	15.10
385.	19.60
386.	75
388.	30.45
389.	2.12
396.	14.18
400.	17.25
401.	4.05

З місячних вкладок	$3,372.40
Процент від моргечів	603.00
Разом	$3,975.40

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

в. 363 Челядин Марія	100.00
в. 383 Мазур Йосиф	127.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за праці	275.00
Платня помічних сил	230.00
Видатки канцелярійні	14,75
Разом	$746,75

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. серпня 1930 остала	$121,874.23
Прихід за вересень	3,975.40
Разом	$125,849.63
Розхід за вересень	746.75
Готівка з кінцем міс. вересня 1930 остає	$125,102.88

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$125,102.88
Моргечі	51,130.00
Бонди	52,150.00
Разом	$228,382.88

Стан довжний:

Фонд посмертний	$160,879.31
„ адміністрац.	67,503.57
Разом	$228,382.88

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Василь Белнів, літ 31, укінчений богослов теольоґічного семинаря в Блюмфілд, Ню Джерзи, умер дня 2. жовтня ц. р. в іміґраційнім увязненню на Ellis Island, N. Y.

Покійний походив з села Черча, повіту Рогатин. Будучи малим хлопцем втратив батька, котрий рівнож умер в Зл. Державах. Серед злиднів і матеріяльних недостач учащав до ґімназії в Рогатині. Настав рік 1918 і Белнів зараз зголосився в ряди Української Армії. Брав цілий час активну участь з крісом у руці. Пізніше дістався до польської неволі, де просидів близько рік. В цьому то полоні набрався хороби, що підкопала йому здоровля. В році 1924. приїхав в Канаду, слідуючого року приїхав до Злучених Держав на теольоґічні студії. Минулого року скінчив теольоґію і став працювати як місіонар в одній нюйорській церкві. В липні цего року його арештували іміґраційні власти. Його посаджено на Елис Айленді в ціли депортації, хоч покійний приїхав тут легально на студії і працював як місіонар. Можливо, що це арештовання його, як священика, і увязнення поділало на нього так, що вже не діждався депортації й перенісся до вічности.

Хай покійному буде земля пером!

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗ.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці від. 36, повідомляє своїх членкинь, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 12 жовтня, в годині 3-тій пополудни, в гали де звичайно. Просимо членкинь явитися на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі мають вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Будемо принимати нових членкинь без оплати вступного, тому користайте з нагоди. — Анастазія Грицак, предс.; Анастазія Озарів, кас.; Марія Ходак, секр.

ПАЛЬМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 12-го жовтня, в годині 12.30 пополудни у звичайнім місци. Проситься прийти на означений час, бо є богато справ до вирішення. Довгуючих членів проситься прийти і вирівнати свої вкладки. — М. Куба, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Тов. Мир, що збори відбудуться в неділю, 12 жовтня, в домі Укр. Громади на 23-тій і Бравн. Збори відбуваються в кожду другу неділю в місяци, в годині 3-тій пополудни. Кождий член має бути присутний, бо є важна справа. Довгуючі члени будуть суспендовані. — О. Горохівський, предс.; Туркот, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудеться в годині 2-гій пополудни в неділю, 12 жовтня, в гали архіяльній, 45-47 Ґовп Евеня, Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад є товариські справи. Взивається довгуючих членів прийти і вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — М. вець, предс.; Гр. Яськів, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Дарахівщина, від. 275, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12 жовтня. Проситься членів прибути як найчисленніше на ті збори, бо будуть важні справи до полагодження, а то вибір одного члена до контрольної комісії і справа балю, котрий має відбутись 18 жовтня. Збори відбудуться в Укр. Домі, 158 Мерсер Стріт. — Іван Гуминський, фін. секретар.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляє своїх членів, що надзвичайні збори відбудуться в четвер, 9-го жовтня, точно в годині 8-мій свечір, в товариськім домі. Проситься кождого члена прийти на час, бо є много справ до полагодження. Довгуючі члени зволять вирівнати свої вкладки сего місяця, бо в противнім разі будуть суспендовані. — В. Гурянський, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 216, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членкинь, що річні збори відбудуться в неділю, 12 жовтня, точно в годині 2-ій пополудни, в гали церковній, 122 Порнел Евеню. Обовязком є кождої членкині прибути на сі збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих проситься прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Буде справоздання контролі за біжучий рік і вибір уряду на 1931 рік. Не явившася членкиня заплатить кари 1 дол., а урядничка 2 дол. — А. Синицька, голова; Т. Ясевич, кас.; К. Шемердяк, секр.

ОРМРОД, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 124, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 12 жовтня, точно в годині 6-тій ввечір, в гали, де звичайно. Проситься членів явитись на означений час, бо будеться вибирати делеґата на пятий зїзд Обєднання. Проситься членів не залишити справи рідного краю, де ми виросли і виховалися, бо тепер наш рідний край переживає тяжку боротьбу з лютими ворогами. — Іван Мелета, секр.

ГЛЕСТОНБУРИ, КОНН. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 138, повідомляє своїх членів і членкинь, що тримісячний мітінґ відбудеться в неділю, 12 жовтня, в годині 2-гій пополудни, в гали церковній на Ґров стріт. Будуть важні справи до полагодження, тому кождий член і членкиня мають явитись на сім мітінґу. Довгуючі повинні вирівнати усі свої залеглости. Неявившийся член чи членкиня заплатить кару 1 дол. — Лука Ондор, предс.; Іван Сидорак, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що місячні збори відбудуться в неділю, 12 жовтня, в годині 2-гій пополудни, в гали оГрож. Клюбу, 2376 Грейнер ул. Проситься членів явитись на ті збори, бо є важні справи, а передовсім апелюється до женщин, щоби прийшли на ті збори та сповнили свій обовязок вибрання надзирательки хорих. — Андрій Патра, предс.; Волод. Крушельницький, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 12 жовтня, в годині 1.30, зараз по Сл. Божій, в гали церковній при Оклей і Райс ул. Обовязком є кождого члена прийти і вирівнати свої залеглости. Ті члени, котрі були суспендовані, можуть бути дальше членами по заплаченню своїх довгів на сім мітінґу. — Мартин Варабаш, гол.; Петро Лучків, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12 жовтня, в годині 1-ій пополудни, в У. Н. Домі. Проситься всіх членів явитись на зборах, бо будуть важні справи до обговорення. Є дуже цікаві для всіх книжки. Довгуючих проситься вирівнати свої залеглости. — Семен Постолюк, предс.; Михайло Савчак, кас.; Григорій Стефанек, фін. секретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, повідомляє своїх членів, що триквартальні збори відбудуться в суботу, 11 жовтня, в годині 8-мій ввечір. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. Всі довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. — Й. Забавчук, предс.; Мих. Ликтей, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 292, подає до загального відома усім своїм членам, що триквартальні збори відбудуться в неділю, 12 жовтня, зараз по Сл. Божій, в годині 12.30 пополудни, в гали при Кліперт ул. Тому, що маємо кілька важних справ до вирішення, проситься усіх численно прибути без ріжниці, чи має заплачено чи ні. Збори сі будуть важні тим, що маємо подумати над нашими дітьми, в який спосіб мож їх організувати, щоб вони не пропадали в чужих організаціях. Також маємо висказати свою думку в справі Сиротинця, та є іще кілька важних справ. — Іван Форись, предс.; Петро Кізел, секр.; Волод. Візничак, кас.

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 12 жовтня, в годині 2-ій пополудни, в гали литовській. Є дуже важні справи до полагодження, які наспіли з головної канцелярії У. Н. Союза. Довгуючі члени нехай вирівнають свої довги, бо в противнім разі будуть сего місяця суспендовані. Члени, котрі мають заплатити кару за неприсутність на похороні, нехай сповнять сего місяця, в противнім разі від таких членів не будеться принимати місячних вкладок. — Іван Павловський, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 12 жовтня, в годині 2-ій пополудни, в Укр. Гали на Нюпорт Евені. Закликається всіх членів старших і молодших прийти на мітінґ, бо будуть важні справи до полагодження, а іменно будеться радити, чи можна заложити діточий скавт в нашім відділі і справа Сиротинця та вибір делеґата на Конґрес Обєднання. — В. Шишка, голова; А. Мазур, кас.; Л. Демчук, секр.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Повідомляється членів Тов. Просвіта, від. 312, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 12 жовтня, в годині 4-тій пополудни, в У. Н. Домі. Проситься всіх членів прибути на означений час, як також привести хоч по одному новому членови, щоби збільшити в двоє наше товариство. — Андрій Заґута, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 12 жовтня, в годині 2-ій пополудни, в товариськім домі. Обовязком є члена і членкині прибути, бо є важні справи до вирішення. — Д. Коритко.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. Мих. Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеться в суботу, 11-го жовтня, точно в годині 7.30 ввечір, в Укр. Правосл. Галі, 179 Корт Стр. Кождий член обовязаний прибути на означений час, бо є дуже важні справи до полагодження. Комітет здасть справоздання з обох пікніків. Кожний котрий з членів не сповнить свого обовязку, буде караний після статута. — М. Бойчар, предс.; П. Псуй, кас.; А. Мудрованський, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Над Збручем, від. 280, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12 жовтня, в годині 1.30 пополудни, при 618 Вест Лакавана. Є важні справи тому прийдіть усі як один. — І. Величко, голова.